

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

Jacek Tarociński

red. Aleksy Borówka

Zarys potencjału sił morskich państw nadbałtyckich

Problematyka bezpieczeństwa międzynarodowego na Morzu Bałtyckim jest bardzo szeroka. Paradoksalnie, narracja polskich mediów opiera się przede wszystkim o kwestię zapaści Polskiej Marynarki Wojennej (PMW). W szczególności, poruszane są kwestie przestarzałych jednostek i niedofinansowania lub nieudolności państwowego przemysłu stocznioowego podczas budowy *ORP Ślęzak*. Sporadycznie, problematyka jest ujmowana holistycznie. Celem niniejszej pracy jest przedstawienie problematyki bezpieczeństwa międzynarodowego Rzeczypospolitej Polskiej w aspekcie morskim, poprzez przedstawienie potencjałów morskich sił bałtyckich. Artykuł dotyczy potencjałów sił morskich państw, posiadających dostęp do Morza Bałtyckiego i został zawężony wyłącznie do tego zakresu. W związku z agresywną postawą Federacji Rosyjskiej na arenie międzynarodowej, autor postanowił przyjąć Flotę Bałtycką (FB) Marynarki Wojennej Federacji Rosyjskiej jako układ odniesienia do rozważań nad porównaniem potencjału sił państw, położonych nad Bałtykiem. Przedstawiona została problematyka wykorzystania potencjału sił morskich państw akwenu Morza Bałtyckiego. Autor postawił sobie za cel określenie prawdopodobnej roli Polskiej Marynarki Wojennej w hipotetycznym konflikcie.

Należy stwierdzić, że Bałtyk jest morzem szczególnie istotnym w kontekście regionalnej sieci powiązań i transportu morskiego, co w połączeniu ze względnie niewielką powierzchnią akwenu, doprowadzić może do szybkiej eskalacji jakiegokolwiek konfliktu w regionie. W niniejszej pracy, zarys scenariusza konfliktu zbrojnego w regionie Europy

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

Środkowo-Wschodniej, posłużył zarówno ustrukturyzowaniu treści, jak i odniesieniu porównywanych potencjałów w kontekście możliwości ich użycia w basenie Morza Bałtyckiego. W związku z agresywną postawą Federacji Rosyjskiej na arenie międzynarodowej, autor postanowił przyjąć Flotę Bałtycką (FB) Marynarki Wojennej Federacji Rosyjskiej jako układ odniesienia do rozważań nad porównaniem potencjału sił państw bałtyckich z prawdopodobnym przeciwnikiem. W kontekście współczesnego incydentu w Cieśninie Kerczeńskiej, należy brać pod uwagę możliwość wykorzystania potencjału morskiego sił Federacji Rosyjskiej przykładowo do odcięcia Litwy, Łotwy i Estonii, w rezultacie działań wojny dyfuzyjnej. Bez względu na rozpoczęcie konfliktu w przestrzeni powietrznej, morskiej czy na lądzie, prowadzenie działań militarnych na Morzu Bałtyckim jest bardzo prawdopodobne. Z uwagi na możliwość uruchomienia art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego, opanowanie Morza Bałtyckiego przez FB stanie się strategicznie istotną częścią prowadzonych działań zbrojnych, z uwagi na uniemożliwienie przetrwania drogą morską wsparcia sojuszniczego, do Polski czy innych państw nadbałtyckich. Zarówno w perspektywie prowadzenia wojny konwencjonalnej jak i działań niekonwencjonalnych, w szczególności wojny nieliniowej, celem Federacji Rosyjskiej najprawdopodobniej może być zdobycie przewagi negocjacyjnej względem państw Europy Środkowo-Wschodniej dla potrzeb ustabilizowania swojej strefy wpływów w tym regionie.

Porównanie potencjału sił morskich państw bałtyckich byłoby wątpliwe bez uwzględnienia charakterystyki akwenu, stanowiącego domyślny teatr działań wojennych. Morze Bałtyckie jest morzem śródlądowym, połączonym przez Morze Północne z Oceanem Atlantyckim przez Cieśniny Duńskie oraz Kanał Kiloński. Rozciągłość południkowa Bałtyku wynosi około 1300 km. Równoleżnikowo, Morze Bałtyckie rozciąga się na około 600 km przy uwzględnieniu Zatoki Fińskiej. Jednakże, w przypadku Zatoki Botnickiej, rozciągłość ta wynosi zaledwie około 100 km. Strategicznie istotną wyspą jest w szczególności Gotlandia, rozdzielająca centralną część Bałtyku. Wyspa, położona w pobliżu jednej z największych głębi morskich akwenu, zwęża Morze Bałtyckie do około 250 km powierzchni morskiej. Morze o

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

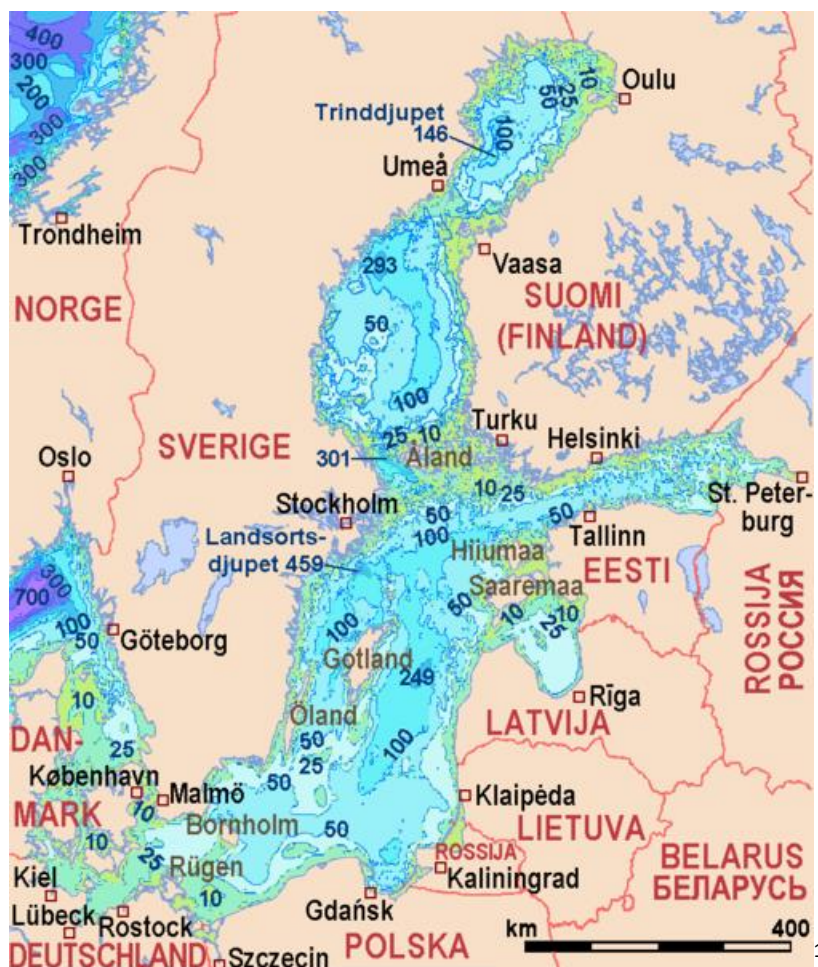
powierzchni 415 266 km² posiada silnie rozwiniętą linię brzegową o długości około 8100 km, na którą składa się wybrzeże Szwecji, Finlandii, Federacji Rosyjskiej, Estonii, Łotwy, Litwy, Polski, Niemiec, Danii.

Pomimo względnie niewielkiej powierzchni, kilkusetkilometrowe odległości sprawiają, że śmigłowce i samoloty oraz raketowe jednostki brzegowe nie są w stanie zastąpić okrętu w działaniach na akwenie. Szczególną przewagą okrętów jest wielokrotnie wyższy czas autonomiczności prowadzonych działań, pozwalający na wielodniowe operowanie. Jednakże, szczególnym utrudnieniem w żegludze i prowadzeniu działań zbrojnych na Morzu Bałtyckim są czynniki klimatyczne. W okresie zimowym, lód skuwa zatoki: Botnicką, Fińską, Ryską, oraz mniejsze zatoki i zalewy. Warto podkreślić, że szczególnie istotnym uwarunkowaniem jest niewielka średnia głębokość morza, wynosząca 52,3 metra. W połączeniu z nieregularnym ukształtowaniem dna morskiego, licznymi płycznami i niewieloma odseparowanymi głębinami, Morze Bałtyckie jest szczególnie trudnym akwenem do operowania okrętami podwodnymi. Szczególnie istotną barierą i zagrożeniem dla działań podwodnych są zalegająca na dnie Bałtyku liczne, zatopione wraki statków i okrętów, zalegające miny morskie czy śmieci. Warto zwrócić uwagę także na broń

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

chemiczna znajdującą się na dnie akwenu.

W kontekście hipotetycznego konfliktu w Europie Środkowo-Wschodniej, należy wskazać prawdopodobne cele każdej ze stron na Bałtyku. Dla Szwecji, Finlandii, Estonii, Łotwy, Litwy, Polski, kluczowe jest utrzymanie morskich linii komunikacyjnych na Morzu Bałtyckim, zarówno w kontekście możliwości przerzucenia wsparcia sojuszniczego, jak i utrzymaniu linii komunikacyjnych z partnerami handlowymi. Jednakże, wymienione w zdaniu poprzedzającym państwa mają wspólny cel z Danią, która powinna skupić siły na utrzymaniu Cieśnin Duńskich, bezpośrednio przyczyniając się do utrzymania morskiej drogi, pozwalającej

¹ Głębokości Morza Bałtyckiego w metrach.

Źródło: User: Coastlines, Depths of the Baltic Sea in metres, wikipedia.org.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

siłom państw Paktu Północnoatlantyckiego na wpłynięcie na akwen, a pośrednio strzegąc bezpieczeństwa wyspiarskiej części terytorium. Niemcy, posiadające dostęp do Morza Północnego oraz umożliwiające wykorzystanie Kanału Kilońskiego jako alternatywnej drogi wodnej, najprawdopodobniej skupią się na obronie niemieckiej części wybrzeża Bałtyku oraz ochronie infrastruktury przesyłowej na Bałtyku. Nie ulega wątpliwości, że w przypadku hipotetycznego konfliktu w Europie Środkowo-Wschodniej, Federacja Rosyjska najprawdopodobniej będzie w stanie poświęcić wymianę handlową z państwami bałtyckimi na rzecz związania sił tych państw na akwencie o strategicznie niższym znaczeniu. W przypadku Federacji Rosyjskiej, za prawdopodobny cel należałoby uznać utrzymanie zdolności żeglugi przez środkowy Bałtyk, w celu utrzymania drogi morskiej z Zatoki Fińskiej do Obwodu Kaliningradzkiego oraz zajęcie lub sparaliżowanie żeglugi na Cieśninach Duńskich, przy jednoczesnym uniemożliwieniu wykorzystania Kanału Kilońskiego jako alternatywnej drogi wodnej.

W odniesieniu do możliwości prowadzenia działań wojskowych, basen Morza Bałtyckiego podzielić można na kilka stref, wyznaczonych zasięgiem baterii rakiet przeciwokrętowych i przeciwlotniczych. Strefy te rozciągają się od Cieśnin Duńskich po Bornholm, od Bornholmu do Gotlandii, od Gotlandii po Wyspy Alandzkie z pod strefą Zatoki Fińskiej oraz Zatoki Ryskiej, od Wysp Alandzkich po północne krańce Bałtyku. Kolejne strefy tworzą „bański anty-dostępowe A2AD”, znacznie utrudniające żeglugę oraz loty nad akwenem. Ponadto, obszary te stanowią mogą podstawę podziału teatru działań na mniejsze strefy, co pozwala na swobodniejszą kontrolę przeciwnika.

Marynarka Wojenna Federacji Rosyjskiej, składająca się ponad z 360 okrętów i jednostek wsparcia, prezentuje się imponująco. Warto podkreślić, że w skład floty wchodzi napędzane atomowo okręty podwodne czy lotniskowiec. Jednakże, potencjał floty rosyjskiej należy określać w odniesieniu do rozciągłości geograficznej państwa. Marynarka Wojenna Federacji Rosyjskiej podzielona jest na pięć flot, przypisanych do pięciu zróżnicowanych

regionów geograficznych jako potencjalnych teatrów działań wojennych. Paradoksalnie, pomimo obecności na strategicznie istotnych akwenach, dekoncentracja sił Marynarki Wojennej Federacji Rosyjskiej jest jej największą słabością. Trudności w koncentracji sił morskich wynikają nie tylko z olbrzymiej powierzchni Federacji Rosyjskiej, ale także z niewystarczającej liczby jednostek oraz ich wieku. Dobitym przykładem niemożności koncentracji rosyjskich sił morskich była dramatyczna próba użycia lotniskowca *Admirał Kuzniecowa* (Flota Północna) do wsparcia wojsk Assada w syryjskiej wojnie domowej. Najprawdopodobniej, pomimo zdolności sił morskich Federacji Rosyjskiej do oddelegowania części okrętów poszczególnych flot do określonego teatru działań wojennych, okręty te nie będą w stanie w pełni efektywnie działać poza przypisanymi regionami geograficznymi. Zdaniem autora, w przypadku jakiegokolwiek konfliktu na linii Federacja Rosyjska – NATO albo Polska – Federacja Rosyjska, na Morzu Bałtyckim najprawdopodobniej operować będą jedynie jednostki, wchodzące w skład Floty Bałtyckiej.

Flota Bałtycka Federacji Bałtyckiej															
Rodzaj Okrętu	Nazwa Klasy	Liczba w służbie	Rok wejścia do służby	Rodzaj Okrętu	Nazwa Klasy	Rok	Rodzaj Okrętu	Nazwa Klasy	Rok	Rok					
Okręt Podwodny	Kilo	2	1983	Niszczyciel	Sowriemiennyj	1	1993	Trałowiec pełnomorski	Aleksandrit	1	2016				
	Lada	1+1	1986	Fregata	Nieustraszimyj	2	1990	Trałowiec Bazowy	Sonya	5	1989				
2018			1989			1990	1991								
Okręt desantowy	Ropucha	4	1983	Nanuchka	4	1989	Trałowiec Bazowy	Sonya	5	1991					
			1984			1989				1992					
			1985			1990				1993					
			1991			1990				1985					
Baraka desantowa/ poduszkowiec	Zubr	2	1990	Korweta Raketowa	Stierieguszczij	4+2	Trałowiec Redowy	Lida	9	1987					
			1991			2008				1989					
	1986	2011	1989												
	1991	2013	1989												
	1994	2015	1990												
	Ondatra	3	1994			Bujan-M				2	2015	Trałowiec Redowy	Lida	9	1990
			2009								2018				1991
	Sema	3	2009			Karakurt				0+4	2018	Trałowiec Redowy	Lida	9	1991
			2014								2018				1991
			2015								2019				1992
2015			2019	1993											
Okręt raketowy	Tarantul	6	1985	Korweta ZOP	Parchim II	6	Trałowiec Redowy	Lida	9	1985					
			1986							1986	1987				
			1989							1987	1989				
			1991							1989	1989				
			1992							1990	1990				
2000	1990	1990													

² Jednostki Floty Bałtyckiej Marynarki Wojennej Federacji Rosyjskiej, stan grudzień 2018.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

Siły Floty Bałtyckiej stacjonują w dwóch portach, znajdujących się w Bałtyjsku w Obwodzie Kaliningradzkim i w Kronsztadzie w Obwodzie Leningradzkim. Porty te oddzielone są od siebie o ponad 830 km w linii prostej. Pomimo znacznej liczby okrętów, należy stwierdzić, że do prowadzenia patrolu bojowego w danym momencie zdolna jest maksymalnie połowa jednostek danej klasy. Najprawdopodobniej, wyłącznie jedna trzecia całego potencjału FB posiada gotowość do działań wojennych. Wynika to nie tylko ze sprawności technicznej innych jednostek oraz dostępności zasobów ludzkich znajdujących się w danym cyklu szkoleniowym, ale także z rotacji okrętów na patrolach bojowych, w celach uzupełnienia zapasów. Warto podkreślić, że sytuacja ta nie wynika wyłącznie z potencjału FB, a jest uzasadniona problematyką operowania okrętami w każdej marynarce wojennej.

Pomimo wykorzystania kwestii zdolności desantowych FB w narracji medialnej, dla potrzeb zastraszenia Państw Europy Środkowo-Wschodniej, w rzeczywistości potencjał ten należy określić jako nikły. Współcześnie, FB dysponuje czterema okrętami desantowymi Projektu 775 „Ropucha”. Pomimo dużych rozmiarów okrętów, nie dysponują one znaczącymi zdolnościami desantowymi. Umożliwiają desant dwóch kompanii piechoty morskiej i sprzętu, opierającego się o powierzchnię nie większą niż 600 m² oraz ważącego nie więcej niż 450 ton. Pomimo znacznego wieku okrętów, decydenci rosyjscy nie planują w najbliższych latach wprowadzenia nowocześniejszych jednostek. Zwiększenie zdolności desantowych może nastąpić przez wykorzystanie dwóch poduszkowców klasy *Żubr*, zdolnych do przewożenia do trzech czołgów lub 500 żołnierzy piechoty morskiej, (albo innego sprzętu, nieprzekraczającego 400 m² powierzchni oraz 150 ton masy). Wsparcie mogą zapewnić trzy barki desantowe klasy *Dyugon*, umożliwiające przewożenie dwóch do trzech czołgów albo około 100 żołnierzy desantu (ładunek o masie do 140 t). Dopełnieniem potencjału desantowego są trzy barki klasy *Serna* (pozwalające na transport ładunku o masie nie przekraczającej 60 ton) oraz trzy barki desantowe klasy *Ondatra* (zdolne do przewiezienia ładunku o masie nieprzekraczającej 50 ton). Wykorzystanie sześciu barek desantowych, o

---

Opracowanie własne autora.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

których mowa w zadaniu poprzedzającym, pozwala na desant zaledwie 246 żołnierzy. Warto podkreślić, że większość jednostek została wyprodukowana przed 1990 rokiem, co wskazuje na znaczny wiek oraz poddaje w wątpliwość stan techniczny. Zatem, nawet wykorzystanie 100% zdolności desantowych Floty Bałtyckiej, zdaniem autora wskazuje na zdolność sił do skutecznego opanowania niewielkiego terytorium, przez co ofiarą potencjalnej agresji piechoty morskiej Federacji Rosyjskiej prędzej padną wyspy estońskie, niż wybrzeża większych państw bałtyckich.

Uwzględniając brak rezerw finansowych, mocy przerobowych w stoczniach i średni czas budowy okrętu, należy przypuszczać, że w okresie lat 2020-2025 FB nie otrzyma nowocześniejszych, większych jednostek. Trzonem potencjału bojowego komponentu rosyjskich sił morskich na Bałtyku będą najprawdopodobniej tylko dwa okręty podwodne typu *Łada*, sześć korwet rakietowych typu *Stierieguszczij*, dwie korwety rakietowe typu *Bujan-M* oraz cztery korwety rakietowe typu *Karakut*. Potencjał dopełnia jedna fregata *Nieustraszimyj* z 2009 roku. Pozostałe jednostki, w latach 2020-2025, osiągnie wiek 35 lat. Warto podkreślić, że poziom zaawansowania technologicznego okrętów wyprodukowanych pod koniec lat `80 XX wieku nie pozwala rosyjskim jednostkom konkurować z nowocześniejszymi konstrukcjami. W szczególności, przydatność bojowa okrętów rakietowych klasy *Nanuczka* czy *Tarantul* jest bardzo niska. Korwety *Parchim* nie są w stanie efektywnie wykonywać przeznaczonych zadań, związanych ze zwalczaniem okrętów podwodnych. Do prowadzenia stałego patrolu, FB będzie w stanie maksymalnie wykorzystać trzy korwety *Stierieguszczij*, dwie korwety *Karakurt*, jedną *Bujan-M* oraz jeden okręt podwodny *Łada*. Okresowo na Bałtyku może pojawiać się fregata *Nieustraszimyj*. Pozostałe jednostki, z racji wieku i przestarzałego wyposażenia, nie przedstawiają istotnej wartości bojowej. Co istotne, okręty klasy *Bujan-M* oraz *Karakurt* nie posiadają systemów obrony przeciwlotniczej, przez co ich zdolności operowania są charakterystyczne dla okrętów rakietowych, nie korwet. Okrętom tym muszą towarzyszyć korwety typu *Sierieguszczij*, w przeciwnym wypadku stanowiąc będą łatwy cel dla lotnictwa. Nowe okręty podwodne typu

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

Łada, pomimo misji zastąpienia wysłużonych okrętów klasy *Kilo*, nie są zaawansowane technologicznie. Wykorzystanie konwencjonalnego układu napędowego o niskiej sprawności skutkuje trwaniem autonomiczności okrętu w zanurzeniu do tygodnia w trybie ekonomicznym a w przypadku manewrowania wartość ta spadnie najprawdopodobniej poniżej doby. Warto podkreślić, że niekwestionowaną siłą Federacji Rosyjskiej jest lotnictwo morskie. Kilkanaście samolotów typu Su-27 oraz kilkanaście typu Su-30, w połączeniu z kilkudziesięcioma starszymi samolotami typu Su-24M/MR stanowią siłę, która przeważa nad pozostałymi państwami regionu.

Marynarki Wojenne Litwy, Łotwy i Estonii, posiadają zdolności jedynie w zakresie wojny minowej oraz zwalczania min. Nawet w przypadku połączenia sił tych trzech państw bałtyckich, skromna flota nie przedstawia istotnego potencjału bojowego. Warto podkreślić, że litewskie, łotewskie i estońskie okręty nie są wyposażone w systemy obrony przeciwlotniczej, przez co stanowią bardzo łatwy cel dla potencjalnego przeciwnika, posiadającego rozwinięty potencjał lotnictwa morskiego. Fińska Marynarka Wojenna posiada zdolność blokowania portu w Kronsztadzie. Nadbrzeżne jednostki rakietowe, wyposażone w przeciw-okrętowe pociski RBS-15, są w stanie zniszczyć lub zablokować rosyjskie siły w Kronsztadzie. Ponadto, możliwość zaminowania zatoki fińskiej stanowi poważną barierę dla operowania odseparowanych sił rosyjskich. W kontekście hipotetycznego konfliktu, Federacja Rosyjska powinna starać się uzyskać gwarancję neutralności Finlandii. Jeżeli okręty stacjonujące w Kronsztadzie nie będą w stanie wyprzedzająco opuścić portu, należy spodziewać się wyprzedzających uderzeń lotniczych, nakierowanych nie tylko na zniszczenie floty fińskiej, ale przede wszystkim lądowych systemów przeciw-okrętowych. Dodatkowo Finlandia operuje ośmioma jednostkami wyposażonymi w rakiety przeciw-okrętowe.

Marynarka Wojenna Szwecji posiada rozbudowany potencjał. Równoległe do rozwiniętych zdolności walki minowej, szwedzkie siły liczą aż jedenaście jednostek bojowych, wyposażonych w rakiety przeciw-okrętowe, z czego dwie w rezerwie. W połączeniu z

pięcioma okrętami podwodnymi, stanowią siłę zdolną w stopniu znacznym uniemożliwić swobodę operowania rosyjskich sił morskich. Warto podkreślić, że trzy szwedzkie okręty podwodne aktualnie są gruntownie modernizowane a kolejne dwa starsze okręty zostaną wkrótce zastąpione nowoczesnymi. Co istotne, szwedzkie siły posiadają flotę 147 niewielkich, szybkich łodzi desantowych, zdolnych do transportowania do 21 żołnierzy. Jednakże, to właśnie siły powietrzne i systemy przeciwlotnicze stanowią o sile Szwecji. Zakupione w 2018 roku systemy przeciwlotnicze Patriot wraz z pozostałymi urządzeniami są w stanie uniemożliwić bezpieczną żeglugę powietrzną i morską na północ od wysp: Bornholm, Gotlandii, Aland. Pomimo braku posiadania przewagi liczebnej, nowoczesne i zmodernizowane lotnictwo szwedzkie jest w stanie stawić poważny opór lotnictwu rosyjskiemu oraz zagrozić wielu okrętom. W hipotetycznym konflikcie, Szwedzkie Siły Powietrzne mogą osiągać punktową przewagę nad rozproszonym lotnictwem rosyjskim.

Rodzaj Okrętu	Nazwa Klasy	Liczba w służbie	Pierwszy rok wejścia do służby	Rodzaj Okrętu	Nazwa Klasy	Liczba w służbie	Rok wejścia do służby	Rodzaj Okrętu	Nazwa Klasy	Liczba w służbie	Rok wejścia do służby		
Marynarka Wojenna Estonii				Marynarka Wojenna Finlandii				Marynarka Wojenna Szwecji					
Stawiacz Min	Lindormen	1	1977	Okręt Rakietowy	Ruma	4	1990 1991 1992 1992	Okręt Podwodny	Södermanland	2	1989 1989		
Niszczyciel Min	Sandown	3	1988 1989 1992		Hamina	4	1998 2003 2005		Gotland	3	1996 1996 2002		
Marynarka Wojenna Litwy						Korweta	Pohjanmaa		0-4	Do 2027?	A-26	0-3	2002
Stawiacz Min	Vidar	1	1977		Korweta		Hämeenmaa	2	1992 1992	Göteborg	2	1991 1993	
Tralowiec	Lindau	1	1958	Stawiacz Min		Pansio		3	1991 1992 1992	Stockholm	2	1986 1986	
Niszczyciel min	Hunt	2	1982 1982			Tralowiec		Kuha	4		1975 1975 1975	Okręt Patrolowy	Tapper
Patrolowiec	Flyvflotzen	4	1985 1988 1993 1988	Niszczyciel Min				Kiiski	6	1997 1998 1998 1999 2000	Koster		
Marynarka Wojenna Łotwy					Mała barka desantowa	Katanpää	3	2012 2013 2016	Styrsö	4			
Stawiacz Min	Vidar	1	1978	Uisko		18	1983-1991	Mała barka desantowa 16dz szturmowa		CB90	147 - 18		
Hydrograficzny	Buyskes	1	1973	Jumo	38	2002-2004	Mała barka desantowa 16dz szturmowa	SB90E	5	1991			
Niszczyciel Min	Tipartite	5	1984 1984 1984 1984	G	37	2001-2006	Mała barka desantowa 16dz szturmowa	G	100	2001-2006			
Patrolowiec	Skuunda	5	2011 2011 2012 2013 2014	Jehu	12	2014-2016							

³ Wybrane jednostki marynarek wojennych: Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii oraz Szwecji.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

Pomimo bardzo nowoczesnej floty okrętów, siły Królewskiej Duńskiej Marynarki Wojennej są przystosowane przede wszystkim do obrony Cieśnin Duńskich. Duńskie siły morskie składają się z pięciu fregat, trzynastu patrolowców i czterech niszczycieli min. Warto podkreślić, konieczność utrzymywania przez Danię linii komunikacyjnej ze swoim grenlandzkim terytorium. Co istotne, strategicznie istotniejszym akwenem dla Danii jest Morze Północne, co pokrywa się także z przypisanymi zadaniami w ramach NATO. Potencjał ten skłania ku stwierdzeniu, iż aktywność morska Danii będzie skupiona na obszarze położonym na wschód od wyspy Bornholm.

Największy potencjał sił morskich na Bałtyku prezentuje Marynarka Wojenna Niemiec. Jednakże, morskie siły niemieckie skupione są przede wszystkim na Morzu Północnym, a w ramach współpracy sojuszniczej, ich podstawowym celem będzie wsparcie sił norweskich w powstrzymaniu rosyjskiej Floty Północnej przed wpływaniem na akwen. Warto podkreślić, że zadanie to jest kluczowe dla możliwości udzielenia sojuszniczego wsparcia przez Stany Zjednoczone. Co istotne, liczebność rosyjskich sił podważa zasadność podziału niemieckich sił morskich na dwa akweny, rezultatem czego będzie możliwość oddelegowania na Bałtyk wyłącznie okrętów, niewykorzystywanych do operowania na Morzu Północnym. Ponadto, należy wskazać liczne wyzwania skutecznego zaangażowania niemieckich sił zbrojnych, pozostających obecnie w głębokim kryzysie kadrowym i sprzętowym. Z pięciu okrętów podwodnych kompletną załogę posiada tylko jeden, natomiast poziom gotowości sprzętowej wynosi znacznie poniżej 50%. W obliczu narastających napięć w stosunkach amerykańsko-niemieckich oraz zacieśniania współpracy z Federacją Rosyjską, bez wyciągania nieuzasadnionych wniosków, należy brać pod uwagę także strategiczne interesy Republiki Federalnej Niemiec jako czynnika warunkującego użycie morskich sił zbrojnych.

Potencjał Polskiej Marynarki Wojennej należy uznać za nikły. W kontekście zwalczania okrętów podwodnych, polskie śmigłowce są przestarzałe, podobnie jak okręty posiadające

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

takie zdolności. Technologicznie, morskie systemy obrony powietrznej opierają się o konstrukcje z lat 60-tych XX wieku. Polskie okręty podwodne są wyeksploatowane i przestarzałe, o czym świadczą liczne usterki oraz częsta organizacja przetargów remontowo-naprawczych. Polskie Siły Powietrzne oraz Marynarka Wojenna nie posiada zdolności do powietrznych uderzeń przeciw-okrętowych. Co istotne, polskie siły morskie niejednokrotnie nie są w stanie wykonywać zadań okresu pokoju. Marynarka Wojenna posiada rozwinięty potencjał w zakresie prowadzenia i dowodzenia walką minową, co uzasadnia częste zaangażowanie polskich jednostek w Stałych Zespołach Sił Obrony Przeciwminowej NATO (SNMCMG), w szczególności także okrętu dowodzenia. Trzy małe okręty rakietowe klasy *Orkan* posiadają zdolność do wykonywania uderzeń na wrocie jednostki nawodne, jednakże, są niemal całkowicie bezbronne w kontekście przewagi sił morskich i powietrznych potencjalnego przeciwnika. Warto podkreślić potencjał i znaczenie Morskiej Jednostki Rakietowej, której trzon stanowią dwa Nadbrzeżne Dywizjony Rakietowe, wyposażone w jedne z najnowocześniejszych rakiet przeciw-okrętowym typu *NSM*.

Rodzaj Okrętu	Nazwa Klasy	Liczba w służbie	Rok wejścia do służby	Rodzaj Okrętu	Nazwa Klasy	Liczba w służbie	Rok wejścia do służby	Rodzaj Okrętu	Nazwa Klasy	Liczba w służbie	Pierwszy rok wejścia do służby
Marynarka Wojenna Dani				Marynarka Wojenna Niemiec				Polska Marynarka Wojenna			
Fregata	Absalon	2	2004 2005	Okręt Podwodny	U 212A	5	2005	Okręt Podwodny	Kobben	2	1966
	Iver Huitfeldt	3	2011 2011				2005		Kilo	1	1986
Oceaniczny Patrołowiec				Thetis	4	1991 1992 1992	Fregata	Oliver Hazard Perry	2	1980	
	Knud Rasmussen	3	2008 2009 2017					Korweta ZOP	Kaszub	1	1987
Patrołowiec				Holm	6	2006 2006 2007 2008	Fregata		Sachsen	3	2003 2004 2006
	Diana	6	2007 2008 2008 2009 2009					Korweta			
Tralowiec				Ensdorf	2	1990 1990	Kormoran II		1+2	2020 2021	Tralowiec
	Niszczyciel Min	Frankenthal	9					1993 1994 1994 1995 1995 1996 1994 1998 1998			

4

Podsumowując, w przypadku hipotetycznego konfliktu, Polska Marynarka Wojenna powinna dążyć do utrzymania bezpieczeństwa morskich linii komunikacyjnych od Cieśnin Duńskich po porty w Świnoujściu i Szczecinie. Rosyjskie systemy przeciwlotnicze, przeciwokrętowe oraz niekierowane rakietowe systemy artyleryjskie w Obwodzie Kaliningradzkim sprawiają, że Zatoka Gdańska wraz z Trójmiastem są permanentnie zagrożone, włącznie z siłami morskimi stacjonującymi w Gdyni i w okolicznych portach. Jedynie zlikwidowanie potencjału rosyjskiego przez polskie i sojusznicze siły lądowe i powietrzne może umożliwić

⁴ Wybrane jednostki marynarek wojennych: Danii, Niemiec i Polski.
Opracowanie własne autora.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

swobodne operowanie polskich sił morskich w centralnej i wschodniej części Bałtyku. Po zneutralizowaniu sił zlokalizowanych w Obwodzie Kaliningradzkim, Polska Marynarka Wojenna powinna dążyć do odzyskania morskiego połączenia z Litwą, Łotwą i Estonią oraz zablokowania Zatoki Fińskiej. Jednakże, warto podkreślić, że będzie to możliwe wyłącznie przy wydatnym wsparciu sojuszniczym. W obliczu zapaści Marynarki Wojennej RP i rozbudowanym potencjale sił lądowych, morskich i powietrznych Federacji Rosyjskiej, Rzeczpospolita powinna podjąć wzmożone wysiłki na rzecz odbudowy morskiego potencjału militarnego, jednocześnie utrzymując dobre relacje z sojusznikami w regionie Morza Bałtyckiego oraz ze Stanami Zjednoczonymi.

Bibliografia:

Strony internetowe:

- Dawna oficjalna strona Polskiej Marynarki Wojennej, <http://mw.mil.pl/index.php?akcja=news> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona estońskiej marynarki wojennej, <http://mil.ee/et/kaitsevagi/merevagi> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona fińskich sił zbrojnych, <https://puolustusvoimat.fi/en/frontpage> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona fińskiej marynarki wojennej, <https://merivoimat.fi/en/frontpage> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona Generalnego Dowództwa Rodzajów Sił Zbrojnych RP, <http://dgrsz.mon.gov.pl/> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona królewskiej duńskiej marynarki wojennej, <https://www2.forsvaret.dk/eng/Organisation/Navy/Pages/Navy.aspx> [dostęp: 25.11.2018].

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Wrocław

- Oficjalna strona litewskiej marynarki wojennej, <http://kariuomene.kam.lt> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona litweskich sił zbrojnych, <http://kam.lt/en/title.html> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona łotewskich sił zbrojnych, <https://mil.lv/en> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona niemieckiej marynarki wojennej, <http://marine.de/portal/a/marine/start> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona projektu „Squadron 2020” fińskiej marynarki wojennej, https://defmin.fi/en/administrative_branch/strategic_capability_projects/squadron_2020 [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona szwedzkich sił zbrojnych, <https://forsvarsmakten.se/en/> [dostęp: 25.11.2018].
- Oficjalna strona szwedzkiego koncernu Saab, <https://saab.com/> [dostęp: 25.11.2018].

Artykuły internetowe:

- Maciej Kucharczyk, „Obity, nadpalony. ORP Orzeł spędził już pięć lat na naprawach i nie wiadomo, czy jest sprawny”, [w:] *Gazeta.pl*, <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114883,23950498,rozbity-nadpalony-i-niedo-konca-naprawiony-duma-floty-spedzila.html> [dostęp: 25.11.2018].